

Rozhovor s Jefimem Fištejnem

25.dubna 2006 Zbyněk Klíč

Jefim Fištejn
publicista

Měl-li byste se ohlédnout za 15 lety působení ODS - jaké největší úspěchy a naopak neúspěchy v jejím působení vidíte?

Za největší úspěch pokládám samotné založení ODS jakožto nekonfesně orientované liberálně-konzervativní strany zastupující zájmy zcela konkrétních společenských vrstev spojených světonázorem a sociálním postavením. Praxe ukázala, že takto založená masová strana (Volkspartei) je nevyvratitelná z kořenů a je schopná stále přitahovat nové generace voličů. Z velký úspěch pokládám zejména první čtyři roky Klausovy vlády, během níž byly splněny historické transformační úkoly. Za neúspěch pokládám velmi slabou vertikální komunikaci ve straně, praktickou neexistenci personálního proudění, stále špatnou mediální prezentaci a zanedbanou práci na ideologické adaptaci strany k novým reáliím.

Co považujete za klíčové okamžiky uplynulých 15 let činnosti ODS, které se nejvíce podepsaly na jejím dnešním postavení a roli v českém stranickém systému?

Klíčové okamžiky byly dva: prvním byl pokus o vnitrostranický puč, který započal „sarajevským atentátem“ a skončil odchodem části poslaneckého klubu a členské základny rovnou do nové vlády a do nastaveného nového stranického formátu. Druhým rozhodujícím okamžikem byly volby půl roku poté, které jednou provždy potvrdily životaschopnost, a tudíž nevyumělkovanost strany typu ODS v českém prostředí. Definitivní ovládnutí celého prostoru napravo od středu bylo jen otázkou času.

Jedním z charakteristických znaků politické strany je, že dokáže přežít svého zakladatele. Jak se díváte na působení ODS po odchodu Václava Klause s předsednického postu, vidíte nějaké výraznější změny?

Dobře založená strana vždy přežije svého zakladatele. Odchod Václava Klause se mohl stát impulzem k větším přesunům na čele ODS a otevíral prostor k ideovým novinkám, které nový předseda strany mohl snadno spojit se svým jménem a svým působením. Je třeba konstatovat, že příležitost zůstala nevyužita.

Co je podle Vás v současnosti největšími devízami a naopak slabostmi ODS?

Největší devizou je nadále značný rezervoár osobností s komunální zkušeností. Největší slabinou je nechuť ke změnám stylu, značná technicistní zahleděnost do problémů všedního mocenského zápasu a neexistence produktivních expertních skupin typu „think tanků“, z jejichž práce by mohlo vedení strany čerpat argumenty pro vnější polemiky a pro školení členské základny.

Co byste popřál ODS do následujících patnácti let?

Aby případný pobyt u moci nezpůsobil nenapravitelné škody na společenské image strany a naopak, aby nastávající čas byl využit pro odstranění zmíněných slabin.

Jefim Fištejn (*1946)

- publicista, politický komentátor
- někdejší šéfredaktor Lidových novin (1996–1997)
- nositel ceny Stříbrná křepelka Českého literárního fondu 1995
- autor scénářů k několika dokumentárním filmům